

Kommunstyrelsen

Svar på remiss av motion från Siv Sahlström (C) m fl om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön och utreda på vilket sätt man kan komma tillrätta med övergödningen

Ärende

Kommunstyrelsen har remitterat motion från Siv Sahlström (C) m fl om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön och utreda på vilket sätt man kan komma tillrätta med övergödningen till miljö- och hälsoskyddsämnden.

Miljö- och hälsoskyddsämnden gör följande bedömning gällande remissen.

Sjöars näringsbudget är en komplex fråga och varje sjö är unik. Innan rätt åtgärder kan planeras och vidtas måste sjöns tillstånd och behov undersökas noggrannare.

Sjön är inte hälsovadlig då provtagningen enligt badvattendirektivet visar på tjänligt vatten.

Ösbysjön är en liten sjö och den finns inte upptagen i VISS (Vatteninformationssystem Sverige). Sjön är inte heller med i Vattenmyndighetens vattenförekomster som ingår i deras bedömda sjöar, ej heller deras åtgärdsprogram.

För att kunna bedöma statusen för en sjö måste det finnas analyser och gärna flera år tillbaka. Det är viktigt att inte bara kontrollera kväve och fosfor. Ett antal fysikaliska och kemiska parametrar bör provtas.

Vidare bör sjöns fysiska konstitution vara känd såsom djupförhållanden, volym, inflöden samt utflöden av vattnet, omsättningstid på vattnet, eventuell kontakt med grundvatten (källsjö), är sjön en recipient på något sätt (t.ex dagvatten), vilken typ av sediment finns det i sjön. Är det sandigt eller dyiga sediment, olika typer av sediment beter sig olika både fysiskt som kemiskt och deras mäktighet. Vilken historia har sjön, hur den bildades. Är det en ”naturlig” sjö eller är den anlagd på något sätt och i så fall hur och när. Alla dessa fakta spelar stor roll för att kunna bedöma status av sjön, förstå varför dess status är som den är. Sjöns naturliga status, är det en känslig sjö för närsalter eller egentligen robust men där tillförsel blivit allt

för stor. En känslig sjö tål mycket mindre belastning. Vilken typ av sjö är viktig i förståelse och hur den ska åtgärdas och i bedömningen när infaller normalläget i sjön. En näringsrik sjö på skånska slätten är helt ”frisk” trots relativt sett höga halter av närsalter medan en kristallklar fjällsjö är ofta näringsfattig och med samma halter som den skånska sjön skulle bedömas som kraftigt övergödd.

Genom att veta dess djupförhållanden kan man t.ex förstå om det kan bildas språngskikt som hindrar omblandningen av bottenvattnet med ytvattnet med syrebrist som följd. Vid syrebrist kan sedimenten inte hålla det fosfor som fällt ut och fallit till botten utan det läcker ut i vattenmassan och blir tillgängligt organisk tillväxt av alger med algblomning som följd. I en sjö med språngskikt (termoklin) blandas allt vattnet i sjön endast två gånger per år, under vår respektive höst då språngskiktet hävs på grund av samma temperatur på botten- och ytvattnet. När sedan ytvattnet blir varmare under våren sommar eller kallare under hösten vintern än bottenvattnet återskapas språngskiktet. Men förutsättning för detta är att sjön måste vara tillräcklig djup och ha en viss volym. Dessa fysiska fakta måste tas fram genom djupkartering av sjön.

Eftersom sediment lagrar fosfor som kan lösgöras vid syrebrist måste sedimenten undersökas. Dessa lagringar kan vara en stor källa till näring trots att man i nutid tagit bort närsaltskällorna. Det kan förklara varför en sjö inte blir bättre trots att tillkommande vatten är utan närsalter. Sedimentproverna bör analyseras även på andra ämnen såsom miljögifter då ett åtgärdsprogram inte bara ska omfatta dess eventuella övergödning.

Sammanfattningsvis konstaterar nämnden att Ösbysjön är en liten sjö och den eventuella miljönyttan med åtgärder bör ställas i proportion mot de kostnader som utredning, provtagningar av vatten samt sediment och senare åtgärdsprogram innebär. Jämförelse bör även göras med andra möjliga åtgärder, t.ex de som Vattenmyndigheten prioriterar.

Det är viktigt att ha kunskap om alla sjöar och vattendrag i kommunen. Om det anses angeläget att utreda Ösbysjön bör även Ekebysjön omfattas av utredningen. Även denna sjö är utanför Vattenmyndighetens statuskontroll och åtgärdsprogram. I kommande Vattenplan finns det förslag till att alla sjöar ska utredas. Det är viktigt att de förslag som finns i Vattenplanen hålls samman och att inte vissa objekt ska gå före andra. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill poängtera att det är mycket viktigt för kommunens miljöarbete när det gäller vatten att Vattenplanen får ekonomiska medel för genomförande, på det sättet kan intentionen i motionen förverkligas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Danderyds kommun

Handlingar i ärendet:

1. Tjänsteutlåtande. Svar på remiss av motion från Siv Sahlström (C) m fl om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön och utreda på vilket sätt man kan komma tillrätta med övergödningen
2. **Förslag till Yttrande**. Svar på remiss av motion från Siv Sahlström (C) m fl om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön och utreda på vilket sätt man kan komma tillrätta med övergödningen
3. Beslut KF 2021-11-08 (§ 149). Motion från Siv Sahlström (C) m fl om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön och utreda på vilket sätt man kan komma tillrätta med övergödningen (inkom 2021-12-13)
4. Motion från Siv Sahlström (C) m fl om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön och utreda på vilket sätt man kan komma tillrätta med övergödningen (inkom 2021-12-13)

Expedieras
Kommunstyrelsen